Malung-Sälens kommun

# Årsplan med budget 2027 - 2030

## Preliminär

| | |
|---|---|
| **Beslutad av:** | Kommunfullmäktige |
| **Beslutsdatum inkl. ev. §:** | 2026-06-15 §52 |
| **Dnr:** | KS/2026:24 |
| **Dokumentbenämning:** | Organiserande / Årsplan med budget |
| **Dokumentet gäller från:** | 2027-01-01 |
| **Dokumentet gäller till:** | Årsplan med budget definitiv |
| **Dokumentet reviderat:** | - |



# Innehåll

Fullmäktiges beslut ... 1
Övergripande budgetförutsättningar ... 2
Skatteunderlagsprognos ... 2
Befolkningsutveckling ... 2
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ... 4
Personalkostnader ... 4
Pensionskostnader ... 4
Likviditet, lån och finansiella kostnader ... 4
Resultatnivå ... 5
Styrmodell ... 6
God ekonomisk hushållning ... 7
Finansiella mål ... 8
Verksamhetsmål ... 9
Ekonomiska ramar ... 12
Driftbudget förutsättningar ... 12
Investeringar ... 14
Driftramar 2027 – 2030 ... 16
Resultatbudget 2027 ... 16
Investeringsramar 2027 – 2030 ... 17
Sammanfattning och anvisningar ... 18
Uppdrag till samtliga nämnder ... 18
Specifika uppdrag till nämnder ... 18
Bilaga 1 Tidigare års ramförändringar ... 19

# Fullmäktiges beslut

*Sidan kompletteras med beslutsparagrafer efter fullmäktiges beslut*

**Årsplan med budget 2027 - 2030**
2026-06-15 §52
Kommunfullmäktige beslutar att preliminär ”Årsplan med budget 2026 - 2029” inklusive driftramar, investeringar, finansiella mål och verksamhetsmål fastställs. Respektive nämnd uppmanas att upprätta nämndplan för år 2027. Respektive nämnd uppmanas att upprätta detaljbudget inom tilldelad driftram. Fastställa nämndplan och detaljbudget för 2027, efter att nyvalt fullmäktige fastställt definitiv ”Årsplan med budget 2027 – 2030”. Respektive nämnd ska inom tilldelad ram budgetera för oförutsedda kostnader med 1 procent av tilldelad nettokostnadsram. Respektive nämnd ska återrapportera beslutad nämndplan 2027 och detaljbudget 2027 till kommunstyrelsens senast under kvartal 1 år 2027. Av beslut om detaljbudget ska framgå att medel för oförutsett är budgeterade.

# Övergripande budgetförutsättningar

Beräknade skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning är underlag till fördelning av driftramar för åren 2027 - 2030. För beräkning av nivån används Sverige ommuner och Regioners (SKR) skatteunderlagsprognos. Revideringar av skatteunderlagsprognosen sker vid ett flertaltal tillfällen under året. För budgetförutsättningarna, beslutade av kommunstyrelsen i februari 2026, användes skatteunderlagsprognos från december 2025, cirkulär 2025:59, 2025:62 och 2025:63. För preliminär ”Årsplan med budget 2027 – 2030” har skatteunderlagsprognos april 2026 använts, cirkulär 2026:18. Föreslaget utrymme från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning 2027 – 2030 har beräknats med utgångspunkt från cirkuläret.

## Skatteunderlagsprognos

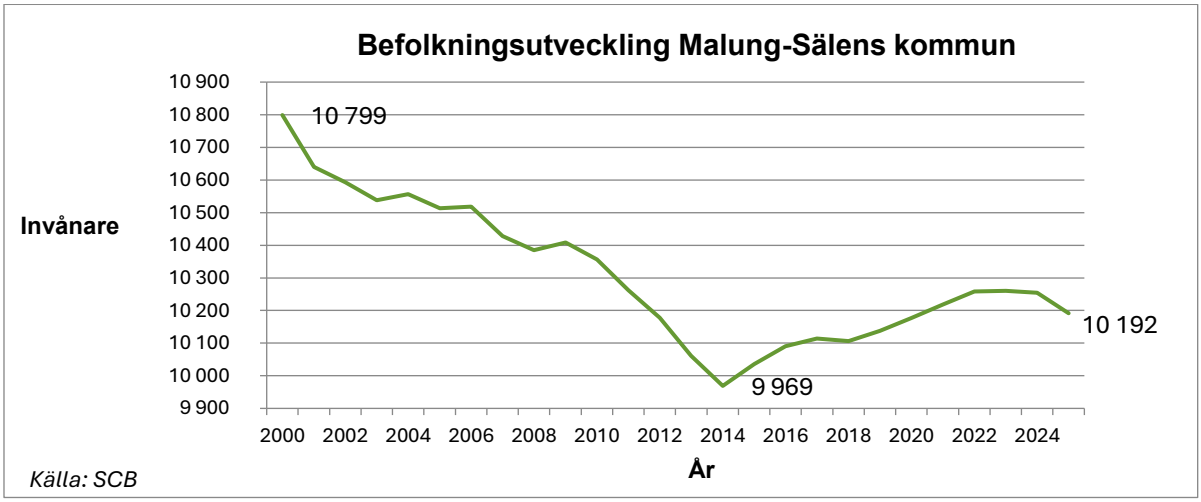
SKR bedömer att skatteunderlaget utvecklas svagt på kort sikt, till följd av lågkonjunktur och dämpad arbetsmarknad. Tillväxten i skatteunderlaget är lägre än normalt initialt, eftersom sysselsättning och arbetade timmar minskar. Därefter väntas en successiv återhämtning från 2026 och framåt, i takt med bättre konjunktur.  Prognosen baseras på en makroekonomisk bedömning (BNP, sysselsättning, inflation) som styr skatteintäkterna. SKR påtalar att prognosen är osäker och påverkas av omvärldsläge, inflation och politik. Jämfört med tidigare prognoser kan justeringar ske både uppåt och nedåt beroende på ny ekonomisk information. På några års sikt väntas starkare skatteunderlag ge viss lättnad för kommunernas ekonomi. Sammantagen bedömning är svag utveckling nu – gradvis förbättring framåt som grund för budgetplaneringen.

## Befolkningsutveckling

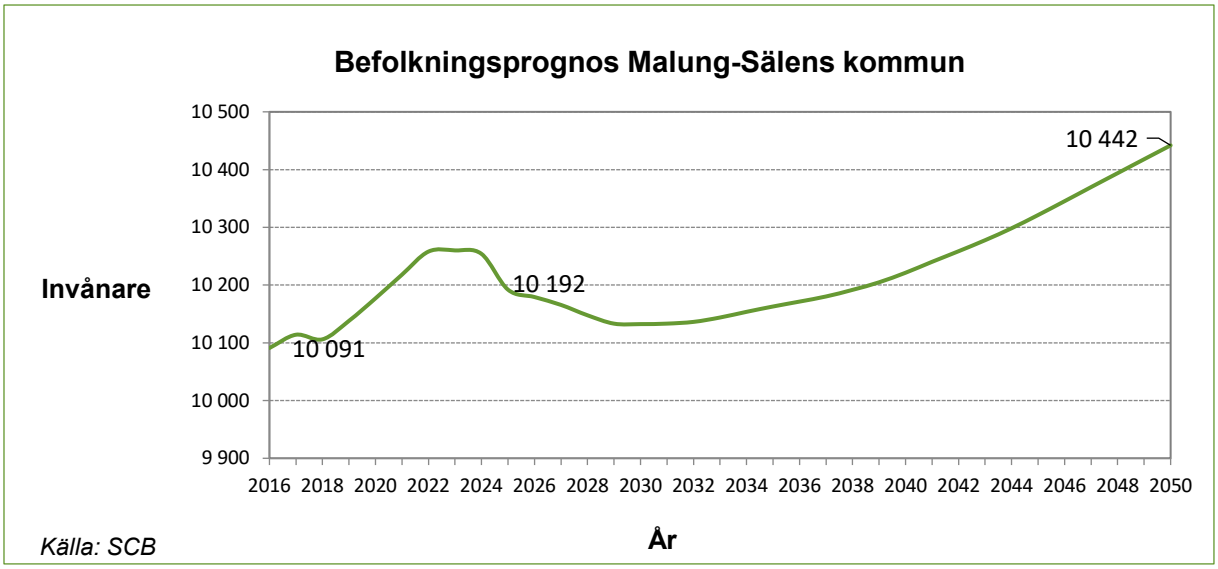
Befolkningen i länet minskade år 2025 med 498 invånare, att jämföra år 2024 då minskningen var 707 invånare. I fyra kommuner av länets femton kommuner ökade befolkningen, medan övriga minskade. Malung-Sälens kommun minskade under år 2025 med 62 invånare. Historiskt har trenden för Malung-Sälens kommun varit en minskande befolkning. Den trenden bröts år 2015. Åren 2015 - 2017 ökade befolkningen för att minska år 2018. Befolkningen fortsatte öka åren 2019 – 2023. Sedan år 2024 minskar befolkningen återigen. Sett till senaste tioårsperioden har befolkningen totalt sett ökat med 155 invånare i Malung-Sälens kommun. Det är en minskning i och med att tioårsförändringen år 2024 uppgick till nettoökning 285 invånare. Befolkningsökningen från år 2015 har stannat av. Det är i linje med prognoser från SCB om att det föddes färre barn i Sverige och antalet äldre ökar.

Per 1 november 2025 uppgår antalet invånare till 10 194 invånare. Det är en minskning sedan årsskiftet 2024/2025 med 60 invånare, men en ökning med åtta invånare jämfört 1 november 2024.

Födelsenettot har under en lång period varit negativt, med en minskning med cirka 30 - 50 invånare, där antalet som föds uppgår från 75 till 105 barn. År 2025 föddes 50 barn, vilket är det lägsta antal födda på många år. Flyttnettot har även det varit negativt under ett antal år, men trenden bröts 2015, då flyttnettot var positivt, med cirka 100 invånare åren 2015 och 2016. Under åren 2017 till 2024 har flyttnettot legat på mellan 50 och 75 invånare per år. År 2025 var flyttnettot 20 personer, vilket är lägsta antal sedan 2014. Kommunens befolkning var vid årsskiftet 2025/2026 totalt 10 192 invånare.




SCB har tagit fram befolkningsprognos för åren 2026 – 2050. För de närmaste åren förväntas befolkningen minska för att återigen öka från 2033. Prognosen indikerar ett fortsatt födelseunderskott, med i snitt 56 födda per år. Nettoflyttade prognostiseras ha ett överskott med i snitt 67 invånare, där nettoflyttade inledningsvis är lågt för att öka under prognosperioden. I nettoflyttade inräknas årligt snitt av 78 immigrerade invånare.




Befolkningsutvecklingen uppdelat på Malung, Lima, Sälenområdet och Rörbäcksnäs skiljer sig åt. Malung minskade under perioden 2016 till 2021 med 106 personer, och minskade perioden 2021 till 2025 med 205 personer. Lima har under perioden 2016 till 2021minskat med 10 personer, och perioden 2021 till 2025 ökat med 18 personer. Rörbäcksnäs har under perioden 2016 till 2021 minskat med 8 personer, och perioden 2021 till 2025 ökat med 14 personer. Sälenområdet ökade under perioden 2016 till 2021 med 251 personer, och ökade under perioden 2021 till 2025 med 136 personer. Sammanfattningsvis har minskningen av invånare i Malung ökat till perioden 2021 - 2025, medan ökningen av invånare i Sälen bromsat in. Lima och Rörbäcksnäs har däremot vänt från minskande till ökande antal invånare.

SCB:s prognostiserar att befolkningen i Malung kommer fortsätta minska, medan Lima, Sälenområdet och Rörbäcksnäs förväntas fortsätta öka.

## Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

De ekonomiska förutsättningarna för kommunen åren 2027 till 2030 innebär fortsatt ekonomiska utmaningar kommunen, dess nämnder och den kommunala förvaltningen. Skatteunderlaget för år 2027 - 2030 är uppräknat enligt beräkningsförutsättningar från SKR cirkulär 2026:18. Med invånarantal 10 150 invånare beräknas skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppgå till 890 mnkr år 2027.

Det är 33 mnkr (+ 4%) högre än budgeterad nivå för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning år 2026, och 34 mnkr mer än prognostiserade intäkter år 2026. Givet en beräkningsförutsättning med årlig ökning av 10 invånare för planperioden 2027 – 2030 ökar utfall från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning med mellan 31 - 35 mnkr per år. Ökningen inkluderar egen beräkning av intäkt från fastighetsavgift som i prognosunderlaget från SKR är oförändrat.

*Årlig ökning av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning ska inrymma ökningar av kostnader som inte finansieras med ökade intäkter såsom taxor och avgifter samt riktade statsbidrag.*

*Löneökning med snitt 3 procent innebär en kostnadsökning med 20 mnkr, och uppräkning av övriga kostnader snitt 3 procent motsvarar omkring 13 mnkr. Utöver personalkostnader och uppräkning av övriga kostnader (ex el, hyror, livsmedel, övriga avtal mm) behöver volymförändringar (ökningar i antal), förändrade ambitionsnivåer och kapital-tjänstkostnader vid nyinvesteringar inrymmas.*

## Personalkostnader

Löneökningar för verksamhetsåret 2027 och planperioden 2028 - 2030 budgeteras inom finansförvaltningen, i en så kallad central lönepott. Fördelning till nämnderna sker efter genomförd lönerevision under verksamhetsåret. Det innebär att nämnderna föreslås ges kompensation för lönerevision 2027 som beslutas av som kommunstyrelsens arbetsutskott. I lönepotten inryms även medel för särskilda satsningar eller prioriteringar för vissa grupper som kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar om i samband med lönerevisionen.

## Pensionskostnader

Pensionskostnader för 2027 och planperioden 2028 - 230 budgeterade inom finansförvaltningen. Finansförvaltningen i sin tur kompenseras genom personal-omkostnadspålägget (PO-pålägg) som nämnderna påförs innehållande beräknade sociala avgifter och pensionsavgift. PO avser att täcka den pension som intjänas av nuvarande anställda, men täcker inte utbetalning av pensioner från ansvarsförbindelsen.

## Likviditet, lån och finansiella kostnader

Upptagna lån uppgick till 440 mnkr per 2025-12-31, varav 375 mnkr var långfristiga, d.v.s. med löptid längre än 12 månader. Under 2025 tecknades tre nya lån med totalt 100 mnkr och två lån löstes med 50 mnkr. Under 2026 har nyupplåning med 50 mnkr gjorts och ett lån om 40 mnkr har omsatts. Ytterligare ett lån som förfaller med 25 mnkr under året kommer omsättas med nytt lån. För 2026 prognostiseras utgående lån uppgå till cirka 540 mnkr, där låneskulden både påverkas i vilken takt planerade investeringar genomförs, betalning av pensioner samt när statsbidrag erhålls.

Bankmedel för kommunen uppgick till 39 mnkr per 2025-12-31. Likviditeten har ökat med 8 mnkr under 2025.

Kommuninvest har frångått principer med utlåningsramar. Från år 2025 gör Kommuninvest i stället en så kallad årlig limitprövning. Beloppet utgår ifrån kommunkoncernens upplåningsbehov som kommunen meddelar. Den årliga limitprövningen omfattar en bedömning av kommunkoncernens förmåga att bära skuld beaktat resultat, skuldsättningsgrad med mera. Åtskillnad görs avseende taxefinansierad, skattefinansierad och affärsverksamhet. Prövningen sker både för respektive koncernbolag och för kommunkoncernen. Kommuninvest avser genom detta att bli mer framåtsyftande genom att ta hänsyn till budget med plan, investeringsplaner och upplåningsbehov. Detta ställer krav på kommunkoncernen, kommunen och respektive koncernbolag att bära räntekostnader samt klara ekonomi i balans och positiva resultatnivåer.

Av 2026 års beslutade investeringar prognostiseras, per april, 128 mnkr av anslagna 181 mnkr genomföras. Avvikelsen beror på fördröjningar i projekten. Investeringstakten i kombination med svagare resultat ligger till grund för bedömningen att upplåning för finansiering av investeringar fortsatt kommer krävas. Det i sin tur medför ökade finansiella kostnader (räntekostnader). Finansiella kostnader för nyupplåning är beräknad med 3 procents ränta. De finansiella kostnaderna påverkas av när i tiden lån upptas, vilket helt beror på investeringstakten.

## Resultatnivå

Finansiellt resultatmål föreslås fortsatt minst motsvara ambitionsnivån 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning exklusive utdelningar från kommunala bolag och resultat från skog, arrende- och exploateringsmark.

För år 2027 föreslås, i enlighet med budgetanvisningarna, att intäkter från utdelningar kommunala bolag budgeteras till 5 mnkr samt resultat för skogsverksamheten budgeteras till 1,5 mnkr, resultat från exploateringsmark budgeteras till 0,5 mnkr samt markarrenden budgeteras till 1 mnkr. Försiktighetsprincipen tillämpas för budgetering av dessa poster. För skoglig verksamhet är skogsstrategin vägledande för resultatmålet.

Med angivna nivåer behöver det budgeterade resultatet sammantaget uppgå till 26 mnkr för år 2027. Exkluderas resultat från utdelningar, skog, exploateringsmark och markarrenden behöver det budgeterade resultatet uppgå till 18 mnkr, vilket motsvarar 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning.

Beräknad driftbudget 2027 uppnår inte finansiellt resultatmål. För att nå resultatmålet krävs fortsatt anpassningar genom ökade intäkter, minskade kostnader och effektiviseringar. En förutsättning är att nämnderna anpassar verksamheten inom givna driftramar.

# Styrmodell

Styrmodell för Malung-Sälens kommun fastställdes 2024-12-19, §141 (dnr KS/204:750).

Styrmodell beskriver hur verksamheten leds och styrs, det vill säga hur det går till att besluta vad som ska utföras. Syftet med styrmodellen är att säkerställa att den politiska viljeriktningen får genomslag i verksamheterna, att verksamheterna håller god kvalitet och att god ekonomisk hushållning säkras. Styrmodellen som helhet ska bidra till att skapa en helhetsbild och en röd tråd från kommunfullmäktiges beslutade målbild till det dagliga arbetet i verksamheterna.

Styrprinciperna för styrning i Malung-Sälens kommun utgår från mål- och resultatstyrning. Med mål- och resultatstyrning menas att det finns en tydlig styrkedja, där kommunfullmäktige genom att formulera övergripande målområden, verksamhetsmål och gemensamma indikatorer anger för nämnderna och bolagen vad som ska åstadkommas och hur uppföljningen ska ske.

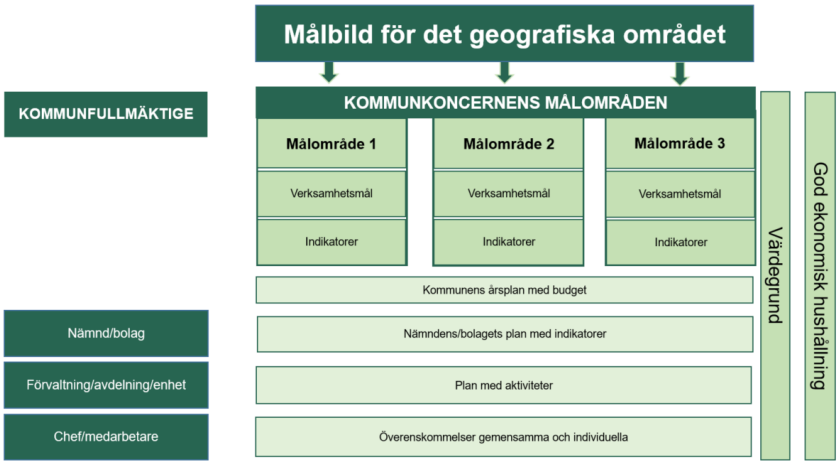
Målbilden för det geografiska området uttrycker kommunens övergripande viljeinriktning och fungerar som en plattform för utvecklingen av Malung-Sälens kommun, inte bara för den kommunala koncernen utan även för näringsliv, organisationer, föreningar och alla medborgare. Målbilden är vägledande för styrning av kommunkoncernen och ger en riktning att sträva mot för att fortsätta utveckla Malung-Sälens kommun och möta framtida krav och förväntningar. Målbilden ska vara vägledande i beslut på lång och kort sikt. I kommunens målbild införlivas fler övergripande styrdokument.

Mål i kommunen konkretiseras i kommunens målbild genom kommunkoncernens målområden, verksamhetsmål och indikatorer. Målbilden omfattar alla kommunala verksamheter, det vill säga kommunens nämnder och bolag i kommunkoncernen.

Verksamheten arbetar löpande med aktiviteter som följs upp och bidrar till respektive nämnd- och bolags olika indikatorer. Genom gemensamma och individuella överenskommelser konkretiseras aktiviteter för chefer och medarbetare.

Årsplan med budget beslutas årligen av kommunfullmäktige omfattande drift- och investeringsramar för nämnderna. Nämnderna fastställer inom sitt respektive ansvarsområde.

- Nämndplan
- Detaljbudget




*Målbildens struktur*

# God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. För att uppnå god ekonomisk hushållning behöver kommunen sköta ekonomi på ett ansvarsfullt sätt. Mål för både ekonomi och verksamhet ska anges enligt kommunallagen - så kallade finansiella mål och verksamhetsmål. Verksamhetsmålen anger hur medlen ska användas på ett ändamålsenligt sätt, medan de finansiella målen anger ramarna för verksamhetens omfattning och resultat.

God ekonomisk hushållning i Malung-Sälens kommun utgörs av finansiella mål och verksamhetsmål enligt fullmäktiges målbild. Ambitionsnivån regleras årligen genom preciserade målnivåer för indikatorerna i ”Årsplan med budget”.

Den politiska majoriteten för mandatperioden 2023 - 2026, Socialdemokraterna och Moderaterna, har formulerat målbild för mandatperioden. Målbild 2027 med målområden, verksamhetsmål och indikatorer är en del av god ekonomisk hushållning i Malung-Sälens kommun. Uppföljning av målbilden sker årligen i samband med del- och årsbokslut genom att mäta måluppfyllelse för indikatorer och verksamhetsmål.

I den årliga måluppföljningen redovisas årets utfall med färgskala grön, gult, rött eller svart för varje indikator. Grönt innebär att indikatorns mål uppnåtts, gult att indikatorns mål delvis uppnåtts och rött att indikatorns mål inte är uppnåtts. Svart innebär att utfall saknas eller att mätning ej gjorts. Grönt motsvarar mer än 100 procents uppfyllelse, gult motsvarar 80 – 99 procents uppfyllelse, medan rött motsvarar 0 – 79 procents uppfyllnad. Respektive övergripande finansiellt mål och verksamhetsmål bedöms enligt motsvarande skala uppfyllt, delvis uppfyllt och ej uppfyllt med utgångspunkt av dess indikatorer.

| | |
|---|---|
| ● | Uppfyllt |
| ◆ | Delvis uppfyllt |
| ■ | Ej uppfyllt |
| – | Utfall saknas, bedömning kan ej göras |

Målbild för det geografiska området definieras enligt följande:

**Malung-Sälen - en hållbar tillväxtkommun med goda livsmiljöer**

Vi är en världsledande internationell destination med ett näringsliv som bidrar till utveckling och långsiktig konkurrenskraft. Här finns en mångfald av välbesökta evenemang samt ett rikt kultur- och fritidsliv året runt. Vi har en erkänt god kommunal service samt varierade och attraktiva boenden i en trygg miljö. Våra kännetecken är dialog och goda samspel. Vi driver utveckling och uppfattas som handlingskraftiga och effektiva av vår omvärld.

## Finansiella mål

Finansiella mål är inte specifikt preciserade i målbild 2027.

Finansiella mål för utgår från kommunens behov av resultatnivå samt beräknade lån- och borgenstak för kommunen och de kommunala bolagen. För planperioden finns planer på omfattande investeringar vilket förväntas öka lånade medel och därmed behöver kommunen och kommunkoncernens lånetak ökas jämfört med tidigare nivå. Investeringarna kommer samtidigt öka anläggningstillgångarna. För att bibehålla soliditeten behöver positiva resultatnivåer uppnås, vilket för den kommunala organisationen förutsätter att nämnderna bedriver verksamheten inom tilldelad ram. Nämnderna behöver samtidigt balansera tillkommande drift- och avskrivningskostnader inom driftutrymmet.

| Finansiellt mål | Indikator | Målnivå 2027 |
|---|---|---|
| **Kommunfullmäktiges fastställda finansiella mål** | Årets resultat, för kommunen i andel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning (%) | > 2 |
| | Kommunens lånetak (kr/inv) | <61 500 |
| | Kommunkoncernens lånetak (kr/inv) | <220 000 |
| | Soliditet inkl pensionsåtagande kommunen (%) | > 15 |
| | Soliditet inkl pensionsåtagande kommunkoncernen (%) | > 25 |

## Verksamhetsmål

### Omsorg och trygghet

Målområdet omsorg och trygghet preciserar att ”*Vi erbjuder omsorg med god kvalitet och stärker samhällskontraktet där människor bidrar och känner delaktighet. Beredskap och förebyggande insatser inom kommunens samtliga verksamheter skapar god kvalitet, trygghet och inkludering. Vi är förberedda att möta dagens och framtidens behov.”* Till målområdet finns tre verksamhetsmål och sex indikatorer. Verksamhetsmålen är:

- Trygghet och delaktighet
- Omsorg med god kvalitet
- Framtidssäkrade verksamheter med god beredskap

| Mål-område | Verksamhetsmål | Indikator (kort beskrivning) | Indikator (detaljerad beskrivning) | Målnivå 2027 |
|---|---|---|---|---|
| OMSORG OCH TRYGGHET | **Trygghet och delaktighet** | Tillit till andra | Invånare 16 - 84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%) | ≤ 25 |
| | | Responstid för räddningstjänst | Responstid (tid från 112-samtal till första resurs är på plats) för räddningstjänst (mediantid i minuter) | < 14,2 |
| | **Omsorg med god kvalitet** | Brukarbedömning särskilt boende | Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) | ≥ 85 |
| | | Brukarbedömning hemtjänst | Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) | ≥ 92 |
| | **Framtidssäkrade verksamheter med god beredskap** | Driftstörningar VA | Driftstörningar VA - utryckningar utöver ordinarie arbetstid under beredskap (antal timmar) | ≤ 750 |
| | | Sjukfrånvaro | Sjukfrånvaro i kommunkoncernen (%) | ≤ 6 |

### Lärande och livskvalitet

Målområdet lärande och livskvalitet preciserar att ”*Vi bidrar till innovationskraft och kompetens-försörjning. Vi utbildar med god kvalitet, verkar för höjda utbildningsnivåer och stärker livslångt lärande. Ett varierat kultur- och fritidsliv bidrar till kommunens identitet och attraktionskraft. Genom gott samspel mellan kommunen, näringsliv och föreningsliv verkar vi för förbättrad folkhälsa och jämlikhet.”* Till målområdet finns tre verksamhetsmål och sex indikatorer. Verksamhetsmålen är

- God folkhälsa och ett varierat kultur- och fritidsliv
- Utbildning med god kvalitet
- Strategisk kompetensförsörjning

| Mål-område | Verksamhetsmål | Indikator (kort beskrivning) | Indikator (detaljerad beskrivning) | Målnivå 2027 |
|---|---|---|---|---|
| LÄRANDE OCH LIVSKVALITET | **God folkhälsa och ett varierat kultur- och fritidsliv** | Hälsotillstånd invånare | Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%) | ≥ 65 |
| | | Biblioteksbesök | Besök till biblioteken i kommunen (antal) | ≥ 45 000 |
| | **Utbildning med god kvalitet** | Behöriga till yrkesprogram | Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram, hemkommun, andel (%) | ≥ 86 |
| | | Gymnasieelever med examen | Gymnasieelever med examen inom 4 år, hemkommun, andel (%) | ≥ 75 |
| | **Strategisk kompetens-försörjning** | Arbetsplatsförlagt lärande (APL) | APL (arbetsplatsförlagt lärande) på lokala arbetsplatser, andel (%) | ≥ 80 |
| | | Vuxenutbildning | Genomförda poäng på grundläggande och gymnasial nivå, exklusive avbrott (antal) | ≥ 45 000 |

### Hållbar tillväxt

Målområdet hållbar tillväxt preciserar att ”*Vi arbetar för ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. Vi främjar entreprenörskap och företagande. Vårt samhällsbygge är stabilt och framtidssäkrat med goda inkluderande livsmiljöer och boenden. Tillgänglighet och service med god kvalitet för boende, företag och besökare har hög prioritet. Vi verkar för förbättrad infrastruktur, hållbart resande och hållbara transporter. Vi främjar cirkulär ekonomi och resurseffektivitet.”* Till målområdet finns fyra verksamhetsmål och åtta indikatorer. Verksamhetsmålen är

- God tillgänglighet, service och ett gott näringslivsklimat
- Hållbar infrastruktur, mark- och lokalförsörjning
- Tillgång till bostäder i olika boendeformer
- Minskad klimatpåverkan

| Mål-område | Verksamhetsmål | Indikator (kort beskrivning) | Indikator (detaljerad beskrivning) | Målnivå 2027 |
|---|---|---|---|---|
| HÅLLBAR TILLVÄXT | **God tillgänglighet, service och ett gott näringslivsklimat** | Svenskt näringslivs ranking | Svenskt näringslivs ranking (topp 100) | ≤ 100 |
| | | Handläggningstid värmepumpanläggning | Tidsfrist handläggning av anmälan/ansökan för installation av värmepumpanläggning (antal kalenderdagar) | ≤ 20 |
| | | SKR:s servicemätning | Servicemätning - Nöjd med bemötandet via telefoni, (index) | ≥ 94 |
| | | SKR:s servicemätning | Servicemätning - Tydligt svar från kommunen via e-post, (index) | ≥ 90 |
| | **Hållbar infrastruktur, mark- och lokalförsörjning** | Bredband | Hushåll med tillgång till eller möjlighet att ansluta till bredband om minst 1 Gbit/s, andel (%) | ≥ 98 |
| | | Elavbrott | Elavbrott, genomsnittlig avbrottstid per kund, SAIDI, driftstörning (minuter/kund) | ≤ 110 |
| | **Tillgång till bostäder i olika boendeformer** | Uthyrningsgrad lägenheter | Uthyrningsgrad allmännyttans lägenheter (%) | = 98 |
| | | Handläggningstid bygglov | Handläggningstid (median) från när ansökan betraktas som fullständig till beslut för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus (antal dagar) | ≤ 30 |
| | **Minskad klimatpåverkan** | Svenska livsmedel | Svenska livsmedel i kommunala verksamheter, andel (%) | ≥ 80 |
| | | Restavfall | Mängd restavfall ska minska till 2027 med 25 % jämfört år 2022 (ton) | ≤ 3 008 |

# Ekonomiska ramar

## Driftbudget förutsättningar

Utrymme från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning har beräknats på invånarantal 10 150 personer. För planperioden beräknas årlig ökning om 10 personer från och med år 2028.

Nämndernas driftramar för 2027 och planperioden 2028 - 2030 har beräknats med följande övergripande förutsättningar:

- Löneökningar budgeteras i central lönepott inom finansförvaltningen. Fördelning med budgetkompensation för löneökningar görs till nämnderna under verksamhetsåret efter genomförd lönerevision. En del av lönepotten reserveras för särskilda satsningar och prioriteringar som personalutskottet beslutar om.
- Pensionskostnader för budgetåret och planperioden har beräknats med uppgifter från pensionsadministratör.
- Övriga kostnader är uppräknade med 2 procent år 2027 och 1 procent för planperioden 2028 – 2030.
- Internränta för anläggningstillgångar ingår i underlaget med 2,75 procent för budgetåret 2027 och planperioden 2028 - 2030. Internräntan följer SKR:s rekommenderade ränta och är eftersläpande jämfört gällande låneräntor. Internräntan förväntas öka kommande år i och med eftersläpningseffekt.

Utrymmet från skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning medger *viss kompensation* för generella kostnadsökningar budgetåret 2027 och planperioden, Kompensation för kapitaltjänstkostnader har specificerats per nämnd där kompensation föreslås.

Personalomkostnadspålägget (PO-pålägget) är beräknat med 2027 års föreslagna nivå, 40,41 procent.

För planperioden 2028 till 2030 har budgetkompensation för kommande kapitaltjänstkostnader medräknats för investeringar i gator och vägar, särskilda boenden ventilation kyla och räddningstjänstens fordon året efter planerat år för investeringen. Gällande räddningstjänstens fordon beräknas budgetkompensationen med 80 procent av kapitaltjänstkostnader. Nya fordon förväntas minska reparationskostnader.

Budgetanslag beslutade under inledningen av 2026 för år 2026 hållits oförändrade till år 2027 avseende kompensation för ökade matkostnader barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden.

Nämndernas slutliga förslag till driftramar har avrundats till närmast 50 eller 100- tal.

**Nämndernas riktade budgetkompensation**

- Kommunfullmäktige
  - Ramminskning inköp och utbildning för nyvalt fullmäktige från år 2026.

- Revisionen
  - Ingen riktade budgetkompensation.

- Valnämnden
  - Ramminskning för val till riksdag, region och kommun från år 2026, och ökas återigen 2029 för val till Europaparlament.

- Överförmyndaren
  - Ingen riktade budgetkompensation.

- Kommunstyrelsen
  - Kompensation för kapitaltjänstkostnader investering gator och vägar 0,1 mnkr, kommunförrådet lokaler service- och teknik 0,2 mnkr samt Malungs camping 0,1 mnkr.

- Barn- och utbildningsnämnden
  - Ingen riktade budgetkompensation.

- Socialnämnden
  - Ingen riktade budgetkompensation.

- Kultur- och fritidsnämnden
  - Ramminskning tillfällig ramökning med 150 tkr för arrangemang 2026.

- Räddningsnämnden
  - Kompensation för del av ökade kapitaltjänstkostnader för anskaffning av båt 2026.

- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
  - Ingen riktade budgetkompensation

## Investeringar

Investeringsbudget för år 2026 uppgår till 181 mnkr efter fullmäktiges beslut för planperioden 2026 – 2029 [1], samt beslut om överflytt av investeringar från 2025 – 2026 [2] och beslut om- och tillbyggnad Sälens skola.[3]

Parallellt med beslut om ”Årsplan med budget 2027 – 2030” bereds politiskt förslag till beslut om tilläggsanslag 38,4 mnkr för takbyte och fasadändring Svetsaren 1 (dnr KS/2026:211).

Investeringsramar för perioden 2027 – 2030 omfattar årliga belopp, investeringar av räddningsfordon enligt flerårsplan och övriga investeringar. Förslag till lokalinvesteringar följer lokalförsörjningsplanen (KS/2024:346). Planen uppdateras årligen parallellt med ”Årsplan med budget 2027 - 2030”.

*Lokalförsörjningsplanen är ett underlag för den kommunala organisations genomförande av lokalåtgärder för att skapa förutsättningar för att bedriva ändamålsenlig och effektiv verksamhet. Planen utgör ett underlag för fortsatt prioritering och utredning. Efter prioritering tas beslutsunderlag fram för politiskt beslut. Kommunfullmäktige fattar beslut om och anslår medel för respektive investering. Varje investeringsutgift medför avskrivningar och räntekostnader vilket innebär att respektive nämnd behöver ha ett ekonomiskt utrymme för att finansiera tillkommande kostnader.*

*Lokalförsörjningsplanen beskriver nuläge (innevarande och närmast påföljande år) samt behov inom 5 respektive 10 år. Nuläge är åtgärder som behöver utföras omedelbart. Dessa är åtgärder som behöver göras för att för att skapa förutsättningar för åtgärder som planeras i framtiden.*

Kommande investeringar där investeringsanslag inte beslutats och där underlag är under framtagande eller utredning:

- F-6 skola på Malungs sportfält, KS 2025-11-25 § 203 (dnr 2025/804). Uppdrag att påbörja projekt F-6 skola på Malungs sportfält.
- Lokaler för kulturskolan. Utredningsuppdrag har beslutats av kommunstyrelsen, KS 2024-02-06, § 5 (dnr KS/2023:747).

Årliga medel är budgeterade belopp där objektet inte preciserats. Under året fördelas dessa till flera objekt. Årliga medel får inte överflyttas mellan åren och finns för följande:

- Energibesparande åtgärder för anläggande av solceller och belysning i lokaler.
- Anpassning av lokaler fördelas dels till medel för säkerhetshöjande åtgärder, dels diverse anpassningar av lokaler.
- Gator och vägar omfattar åtgärder i gator, vägar, gång- och cykelvägar samt trottoarer enligt framtagen underhållsplan år 2020 (dnr KS/2019:713).
- Vägbelysning avser utbyte av vägbelysning i kommunen.
- Skogsmark omfattar förvärv av mark. Investeringsnetto ska inte överstiga nettointäkt från utfall skoglig verksamhet för verksamhetsåret och två föregående år. Från år 2025 höjdes årlig summa för mer hanterbar förutsättning under respektive år.
- Måltid inventarier fördelas årligt belopp vartannat år för anskaffning av utrustning.

[1] Kommunfullmäktige (KF) 2025-06-16 § 111
[2] Kommunstyrelsen (KS) 2026-04-14 § 50
3 Kommunfullmäktige (KF) 2026-05-18 § xx

Årliga medel för exploatering är nya årliga medel från och med ”Årsplan med budget 2027 – 2030” och ska inkludera markförvärv för exploatering och förädling av exploateringsmark. Rutiner och hantering är under framtagande.

Kalkylerade kapitaltjänstkostnader har beräknats för respektive investering med uppskattad genomsnittlig nyttjandeperiod inkluderande ränta 3 procent. Uppgiften ingår som upplysning för att synliggöra vilka kostnader tillgången generar.

## Driftramar 2027 – 2030

| | Driftramar 2027 - 2030 | | | |
|---|---|---|---|---|
| **(tkr)** | **År 2027** | **År 2028** | **År 2029** | **År 2030** |
| **Befolkningsunderlag** | 10 150 | 10 160 | 10 170 | 10 180 |
| **Nämnd** | | | | |
| Kommunfullmäktige | -2 200 | -2 210 | -2 220 | -2 240 |
| Revisionen | -1 150 | -1 160 | -1 165 | -1 175 |
| Valnämnden | -450 | -450 | -1 450 | -440 |
| Överförmyndaren | -2 250 | -2 260 | -2 265 | -2 270 |
| Kommunstyrelsen | -107 530 | -109 470 | -111 200 | -112 960 |
| Barn- och utbildningsnämnden | -311 200 | -312 750 | -314 250 | -315 800 |
| Socialnämnden | -351 150 | -352 400 | -353 550 | -354 750 |
| Kultur- och fritidsnämnden | -51 300 | -51 750 | -52 200 | -52 600 |
| Räddningsnämnden | -23 050 | -23 800 | -24 000 | -24 850 |
| Miljö- och stadsbyggnadsnämnden | -6 350 | -6 400 | -6 450 | -6 500 |
| **Nämndernas tilldelade budgetramar** | **-856 630** | **-862 650** | **-868 750** | **-873 585** |
| Finansförvaltningen (netto) | *-13 000* | *-40 775* | *-65 200* | *-98 740* |
| ***Verksamhetens nettokostnader*** | ***-869 630*** | ***-903 425*** | ***-933 950*** | ***-972 325*** |
| Skatteintäkter | 618 470 | 645 330 | 672 305 | 700 910 |
| Generella statsbidrag och utjämning | 271 925 | 280 510 | 285 180 | 291 060 |
| Finansiella intäkter | 7 750 | 8 000 | 8 050 | 8 050 |
| Finansiella kostnader | -20 150 | -23 850 | -26 650 | -26 850 |
| **Årets resultat** | **8 365** | **6 565** | **4 935** | **845** |

## Resultatbudget 2027

| **(tkr)** | **2027** |
|---|---|
| Verksamhetens intäkter | 350 677 |
| Verksamhetens kostnader | - 1 170 707 |
| Avskrivningar | - 49 600 |
| **Verksamhetens nettokostnader** | **- 869 630** |
| Skatteintäkter | 618 470 |
| Generella statsbidrag | 271 925 |
| **Verksamhetens resultat** | **20 765** |
| Finansiella intäkter | 7 750 |
| Finansiella kostnader | - 20 150 |
| **Resultat före extraordinära poster** | **8 365** |
| **Årets budgeterade resultat** | **8 365** |

## Investeringsramar 2027 – 2030

| Objekt | Beskrivning | 2027 | 2028 | 2029 | 2030 | Kap.kst |
|---|---|---|---|---|---|---|
| ***Mark & Byggnader (materiella anläggningstillgångar)*** | | | | | | |
| Energibesparande åtgärder | Årliga medel | 2 000 | 1 000 | 1 000 | 1 000 | 127 |
| Säkerhetshöjande åtgärder lokaler | Årliga medel | 200 | 200 | 200 | 200 | 16 |
| Lokaler övrigt | Årliga medel | 2 300 | 2 300 | 2 300 | 2 300 | 184 |
| Vallmogården - nytt tak | | 600 | | | | 38 |
| Orren - anpassning av lokal | Kontor kostverksamhet | 2 500 | | | | 200 |
| Malungs camping - bassängen | Vattenrening | 2 000 | | | | 160 |
| Gator och vägar | Årligt medel | 5 000 | 3 000 | 3 000 | 3 000 | 240 |
| Vägbelysning | Årligt medel | 2 000 | 2 000 | 2 000 | 2 000 | 160 |
| Garveriparken | Aktivitetsområde | | 14 000 | | | 980 |
| Skogsmark | Årligt medel | 3 000 | 3 000 | 3 000 | 3 000 | 93 |
| Mark för järnväg | Markåtkomst | 2 000 | | | | 93 |
| ***Maskiner och inventarier (materiella anläggningstillgångar)*** | | | | | | |
| Måltid inventarier | Årligt belopp | | 500 | | 500 | 40 |
| Staket vattendamm | Nyinvestering | 250 | | | | 20 |
| 8040 Malung tankbil | Reinvestering | 4 500 | | | | 435 |
| Malung personbil 1 | Reinvestering | 700 | | | | 109 |
| Malung drönare | Nyinvestering | 80 | | | | 18 |
| 8070 Malung reservbil | Reinvestering | | 800 | | | 104 |
| 8340 Transtrand tankbil | Reinvestering | | | 4 500 | | 435 |
| 8510 Lindvallen släckbil | Reinvestering | | | 6 000 | | 580 |
| 8060 Malung IVPA | Reinvestering | | | | 1 400 | 182 |
| Malung ATV 6-hjuling | Reinvestering | | | | 250 | 33 |
| Malung motorsprutor (klass 3) | Reinvestering | | | | 900 | 87 |
| 8365 Transtrand FIP-bil | Reinvestering | | | | 1 400 | 217 |
| 8570 Lindvallen IVPA | Reinvestering | | | | 1 400 | 182 |
| Lindvallen ATV 6-hjuling | Reinvestering | | | | 250 | 33 |
| 8970 Tyngsjö transportbil | Reinvestering | | | | 1 400 | 135 |
| ***Exploateringsmark (omsättningstillgång)*** | | | | | | |
| Exploatering | | 6 000 | 6 000 | 6 000 | 6 000 | |
| **Mark och byggnader** | ***summa*** | 21 600 | 25 500 | 11 500 | 11 500 | |
| **Maskiner och inventarier** | ***summa*** | 5 530 | 1 300 | 10 500 | 7 500 | |
| **Exploateringstillgångar** | ***summa*** | 6 000 | 6 000 | 6 000 | 6 000 | |
| **SUMMA TOTAT** | | **33 130** | **32 800** | **28 000** | **25 000** | |

# Sammanfattning och anvisningar

Resultatnivån 2 procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning uppnås inte, vare sig för budget år 2027 eller planperioden 2028 – 2030.

Inom anslagna driftramar har kommunstyrelsen sedan tidigare uppdragit till nämnderna att tillse att varje nämnd har en handlingsberedskap för förändringar som sker under verksamhetsåret. Det är särskilt av vikt i och med ett lågt budgeterat resultat.

## Uppdrag till samtliga nämnder

För att bidra till ”Målbild 2027” inkluderande målbild för Malung-Sälen kommuns geografiska område med tillhörande målområden för kommunkoncernen och ekonomiskt utrymme, driftramar, behöver nämnderna dels anpassa verksamheterna till det utrymme som medges, dels besluta om indikatorer för sin respektive verksamhet.

Samtliga nämnder uppdras att:

- Upprätta nämndplan för år 2027.
  Nämndplan upprättas i anvisat systemstöd.
  Nämndplanens innehåll ska omfatta planeringsförutsättningar för 2027 och planperioden inkluderande omständigheter i omvärlden som påverkar nämnden. Gällande lokalförsörjning ska behov för kommande år respektive inom fem år och inom tio år preciseras. I nämndplanen ska utmaningar/åtgärder utifrån budget i balans beskrivas inom ekonomi. Ekonomiavsnittet ska även innehålla driftbudget och investeringsbudget med redogörelse. Indikatorer för nämnden samt övriga uppdrag ska preciseras och beskrivas/kommenteras.
- Upprätta detaljbudget inom tilldelad driftram.
  Detaljbudgeten upprättas i anvisat systemstöd.
  Inom tilldelad driftram ska budgeteras för oförutsedda kostnader, uppgående till 1 procent av nämndens nettokostnadsram.
  Ekonomifunktionen lägger ut 1 procent för oförutsett till samtliga nämnder.
- Fastställa nämndplan och detaljbudget för 2027, efter att nyvalt fullmäktige fastställt definitiv ”Årsplan med budget 2027 – 2030” senast december 2026.
  Nämndplan och detaljbudget återredovisas till kommunstyrelsens senast under kvartal 1 år 2027. Av beslut om detaljbudget ska framgå att medel för oförutsett är budgeterade.

## Specifika uppdrag till nämnder

Kultur- och fritidsnämnden

- Återrapport lämnas för utfall jämfört budgetram för Malung-Sälens simhall i nämndens delårsrapport (april och augusti) och nämndens årsberättelse (december) inom avsnitt för ekonomi. Orsaker för avvikelse mot driftram redogörs för. Positiv avvikelse mot tilldelad budgetram för simhallsverksamheten särredovisas för eventuell framtida justering av budgetram.

# Bilaga 1 Tidigare års ramförändringar

Sammanställning över tidigare år förändringar av driftram som ingår i den totala driftramen för respektive nämnd. Generell uppräkning för övriga kostnader specificeras inte, och lika så inte år där generell uppräkning inte gjorts. Sammanställningen är ny från ”Årsplan med budget 2025 – 2028” och under upprättande, d.v.s. samtliga historiska justeringar är inte förtecknade. Verksamhetsår när justeringen trätt i kraft anges inom parentes.

- Kommunfullmäktige
  - Sammanträden och arvoden 0,1 mnkr (2025)
  - Inköp av ipad respektive utbildning nyvalt fullmäktige 0,7 mnkr

- Revisionen
  - Finansiell revision 0,1 mnkr. (2025)

- Valnämnden
  - Minskning 0,8 mnkr för inget val (2025)
  - Ökning 1,1 mnkr för val (2026)

- Överförmyndaren
  - System 0,2 mnkr (2025)

- Kommunstyrelsen
  - Inom kommunstyrelsen finns omfördelade medel till förfogande till markfunktionen 350 tkr. (2023). Medlen återförs till kommunstyrelsens medel till förfogande den dag saneringsprojektet garveriet slutförts i enlighet med förslag dnr KS/2023:384.
  - Inom kommunstyrelsen finns inom medel till förfogande 500 tkr för elevers studieresor till Auschwitz eller liknande platser. Barn- och utbildningsnämnden redovisar utfallet och omfördelas budgetmedel efter redovisning av medlen. (2023)
  - Personalanpassningsutrymme 4,3 mnkr omfört 1,3 mnkr för centralt budgetutrymme (2025)
  - Brottsförebyggande åtgärder 0,2 mnkr (2025)
  - Säkerhetssamordnare minskning 30 tkr (2025)
  - Nettointäkt markfunktionen – ökning 1 mnkr (2025)
  - Tilläggsanslag IT-åtgärder 1 mnkr (2025)
  - Säkerhet- och beredskapsfunktion med 2,4 mnkr. (2026)
  - Internhyra Tingshuset 1,5 mnkr (2026)
  - Kapitaltjänstkostnader fastighet Bredsjön, gator och vägar samt belysning 0,5 mnkr (2026)

- Barn- och utbildningsnämnden
  - Inköp av inventarier 500 tkr omfördelade från investeringsmedel. (2020)
  - Personalanpassningsutrymme 11,8 mnkr omfört 0,5 mnkr för centralt budgetutrymme (2025)
  - Inköp av arbets- /skyddsskor och vinterjackor inom Kommunals avtalsområde 0,2 mnkr
  - Hantering av livsmedelsberedskapslager 0,1 mnkr
  - Säkerhetssamordnare minskning 60 tkr (2025)
  - Tilläggsanslag hyra för tillkommande moduler Blomsterbäcksskolan från och med hösten 2024 belopp 2 mnkr (2025)
  - Tilläggsanslag skolkort elever 0,7 mnkr (2025)

- Tilläggsanslag ersättning interkommunala ersättningar gymnasieelever som studerar på annan ort 2,6 mnkr (2025)
- Utökning driftram 3,2 mnkr avseende byskolor. Syfte med ramfördelningen är möjliggöra öppethållande av byskolor, där högre andel lärare/förskolelärare krävs per barn än nyckeltal fördelning medel inom barn- och utbildningsnämnden. Bidraget/driftramen är fördelad med 1,6 mnkr Rörbäcksnäs, 1 mnkr Malungsfors och 0,6 mnkr Yttermalung. (2026)
- Budgetkompensation ökade matkostnader 0,1 mnkr (2026)

- Socialnämnden
  - Inköp av inventarier 500 tkr omfördelade från investeringsmedel. (2020)
  - Personalanpassningsutrymme 3,0 mnkr omfört 0 mnkr för centralt budgetutrymme (2025)
  - Inköp av arbets- /skyddsskor och vinterjackor inom Kommunals avtalsområde 0,4 mnkr (2025)
  - Placeringar inklusive årliga kostnadsökningar 5,5 mnkr (2025)
  - Säkerhetssamordnare minskning 30 tkr (2025)
  - Tilläggsanslag för 35 årsarbetare inom äldreomsorgen 17,5 mnkr (2025)
  - Demenssköterska (lön och övriga kostnader) med 0,9 mnkr (2026)
  - Budgetkompensation ökade matkostnader 0,1 mnkr (2026)

- Kultur- och fritidsnämnden
  - Ökning 0,6 mnkr för tillkommande hyreskostnader med anledning av flytt av kulturskolans verksamheter. Det avser utökade hyreskostnader för extern hyra av lokal för dans, högre grundhyra för hyra fd HVB-hemmet jämfört med tidigare hyra samt kostnader för anpassning fd HVB-hemmet. (2022)
  - Ramminskning med 0,3 mnkr avseende ansvarsområde Bullsjön utebassäng som omfördelas till kommunstyrelsen. (2022)
  - Ramökning från år 2024 med 21 mnkr (tv) för ökade kostnader med anledning av investeringar simhall för internhyra och verksamhetskostnader. (2025)
  - Personalanpassningsutrymme 1,0 mnkr omfört 1,0 mnkr för centralt budgetutrymme (2025)
  - Malungs ishall ökad verksamhetsdrift 0,2 mnkr (2025)
  - Malungs ridhus nytt ansvarsområde med driftkostnader ramkompensation 0,5 mnkr. Totalt beräknad ökade driftkostnader med 0,7 mnkr där kultur- och fritid ska hantera 0,2 mnkr inom befintlig ram. (2025)
  - Arrangemang 2026, tillfällig ramökning 150 tkr (2026)

- Räddningsnämnden
  - Tilläggsanslag 1,5 mnkr för personalförstärkning Sälen utbildningskostnader deltidsbrandmän, utrustningskostnader nya deltidsbrandmän samt avgift Räddningsregion Bergslagen. (2020)
  - Ökning 40 tkr för avtal om frivilliga resursgrupper. (2022)
  - Bemanning av FIP-bilar västra Sälenfjällen 0,5 mnkr. (2024)
  - Personalanpassningsutrymme 0,3 mnkr omfört 0 mnkr för centralt budgetutrymme (2025)
  - Säkerhetssamordnare ökning 120 tkr (2025)
  - Tilläggsanslag för ej aktiverbar del fordon 0,3 mnkr (2025)
  - Ej aktiverbar del fordon, ökning ingående medel från 2025 (2026)
  - Kapitaltjänstkostnader investering fordon 2025 med 0,4 mnkr (2026)
  - Kapitaltjänstkostnader investering renovering av f.d. brandgarage Rörbäcksnäs samt investering personalboende räddningstjänst i Rörbäcksnäs 0,2 mnkr (2026)

  - Ställföreträdande räddningschef (lön och övriga kostnader) enligt fullmäktige beslut 2025-05-19 att bevilja tillsättning av tjänst med 0,9 mnkr (2026)

- Miljö- och stadsbyggnadsnämnden
  - Ökning 30 tkr för finansiering bortforsling ”skrot”fordon. (2022)
  - Ramminskning 1 mnkr för justering utökad intäktsnivå. (2023)
  - Personalanpassningsutrymme 2 mnkr omfört 1 mnkr för centralt budgetutrymme (2025)